

Turfrace 2013, Lange Wappers eerste turfrace

Stichting Zeilvaart Warmond

Ik

Marco van der Weide

schipper naast God van mijn schip genaamd

Lange Wapper.....

als nu ter tijd gereedliggende 28 september 2013 om met den eersten goeden wind dien God verleenen zal, te zeilen naar Warmond alwaar mijn rechte ontlossing zijn zal, bekenne onder den overloop van voornoemd schip ontvangen te hebben van U, Beheerder van het WVA Clubschip "De Schuit" te Vinkeveen

1 Zak Turven

alle droog en wel geconditioneerd, en gemerkt met

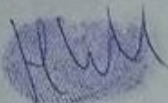
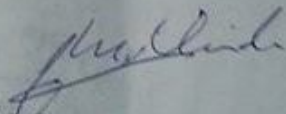
"Stichting Zeilvaart Warmond" / "Turfrace".

Al hetwelk ik belove te leveren (indien mij God behouden reize verleent) met mijn voornoemd schip tot Warmond, op de aan te wijzen losplaats en wel aan het park "Groot Leerust" aldaar, of order.

Tervoldoening van het voorgeschrevene, zoo verbind ik mijzelve en al mijn goederen en mijn voornoemd schip met al deszelfs toebehoren.

In kennis der waarheid zoo heb ik 3 (drie) cognossementen hiervan onderteekend met mijnen naam of mijn Schrijver van mijnentwege, allen van eenen inhoud, het eene voldaan het andere van geene waarde.

Afgeladen als hierboven is vermeld door:

Beheerder		Ontvangen te Warmond
De Schuit:	De Schipper:	Stichting Zeilvaart Warmond:
		
Vinkeveen, 28 september 2013		

Heenreis

Net als de pieperrace was de turfrace een grote sprong in het diepe. Destijds was de vraag of Lange Wapper stand zou houden op het Markermeer, hoe het volslagen nieuwe en ongeoefende team het zou doen en hoe wedstrijden werken. Nu wist ik meer, heb ik redelijk veel gezeild en vaak met harde wind. Lange Wapper kan tegen een stootje en is een veilige stabiele boot.

Ik heb echter nog nooit gejaagd en geroeid door smalle vaarten, laat staan dat ik ooit vol in het zeil op smalle bruggetjes afgevaren heb, waar je stagen rakelings langs het bruggeinde gaan. Op de geuzenpenning na dan, maar dat was slechts één wedstrijddag. De tweede dag brak toen de giek.....

En wederom begonnen we met last minute voorbereidingen en een ongeoefend team, grotendeels ook weer nieuwe leden. De demperplaat voor de keerkoppeling moest nog gerepareerd, waarmee erg veel tegenslag, de roeidollen nog gesmeed en gelast, de jaaglijnconstructie nog gemaakt, een contragewicht voor mast nog getekend en gelast, roeispanten hadden we nog niet, de hele route moest nog voorbereid en ingetekend op kaarten worden met mogelijke jaagpaden, en nog een aardige lijst met dingen die ik moest nalopen. Iedereen die kon heeft geholpen en woensdagavond 21:00 was de boot opgeruimd. Geen roebankconstructie, ondanks alle voorbereidingen, maar staand roeien was het proberen waard en dat bleek ook het geval tijdens de wedstrijd.

Donderdagmorgen 9:45 zijn Bert, Edward en ik vertrokken, samen met de bemanning die de Zwaan naar Warmond vaarden. Zo konden we mooi de route van de tweede wedstrijddag voorbereiden. Het was een mooie route en we kwamen circa 16:00 in Warmond aan. Boodschappen gedaan en uit eten gegaan. Bij terugkomst bleek Paul gekomen te zijn, en ook Marcel was gearriveerd. Het team compleet voor de eerste teambespreking! Dat was zo niet afgesproken, dus een aangename verrassing. Dat ging dus goed, de stemming zat er best in, en de taakverdeling was snel

gereed. Paul co-schipper en logboek bijhouden, Bert voorman jagen, Edward hoofd lijnen op orde houden en Marcel vliegende keep. We hadden er allen zin in. Rond 22:00 herinnerden we ons dat de jaaglijn nog niet helemaal klaar was, het gedeelte waar de jagers aan bandlussen in hangen. Marco en Marcel zijn 's avonds nog gaan spiltsen en er is nog een bandlus gemaakt die te dik was voor het naaiatelier om te stikken. Twee M8 slotbouten deden wonderen.

Wedstrijddag 1

Na een heerlijk ontbijtje met eieren en spek en het schip strak op orde te hebben gemaakt, was er vrijdagmorgen om 7:00 palaver. Om 7:30 de start, we mochten als tweede weg. Voor het eerst roeien met een roeibootje van 8600 kg, prachtig. We kwamen op gang, bomend en roeiend, recht tegen de oostenwind in, windkracht 3. Na circa twee minuten brak de eerste van de in anderhalf uur tijd gesmede en gelaste roeidollen. Vijf minuten later de tweede. Paul kreeg direct het idee om van touw nieuwe te maken. De achterste landvast dus in stukken gesneden, Paul en ik aan het knopen, de rest de boot roeiend recht houden, en al snel konden we weer met vier man roeien. Ondertussen kwam ik erachter dat het 's ochtends zo strak voorbereide schip een stukje katoen aan de voorzijde miste. Dus roer los, de roeiers het schip met z'n vieren de boot weer recht blijven sturen en ik de fok aanhaken.

Eindelijk werd het water breder en konden we het grootzeil hijsen. Op een of andere manier kregen we het niet goed, met belabberd laveren tot gevolg. Ontzettend veel tijd verdaan en het bleek domweg dat de dirk niet aangehaald was tijdens het hijsen. Het waaide te hard om het aan de wind, zelfs in de wind strak te krijgen. Uiteindelijk stond het mooi, den dirk doet wondr'n, en na het onder- en voorlijk ook nog te hebben aangespannen zat er een vleugelprofiel in om je vingers bij af te likken. Dus scherp aan de wind varen, maar waar naar toe? Alle schepen gingen door de boerenbuurt, en wij hadden op basis van een boel logische argumenten besloten om langs de dijk te gaan. Dat bleek niet al te goochem konden we later op de track en trace animatie zien. Veel tijd verloren aan laveren en jagen. Bij een naderend vrachtschip heel even de motor stand by gehouden, maar die bleek niet nodig, we laveerden keurig langs hem heen. Daarna weer roeien, en roeien, en roeien, en toen jagen, en jagen, en nog eens jagen. De eerste keer dat ik aan de jaaglijn stond dacht ik na 500 meter dat mijn kuiten ontploften, maar later op de dag kwam het ritme erin en de ging de pijn eruit. Lekker dieselen. Eindelijk kwamen we bij de Oude Wetering en daar konden we halve wind zeilen. Daar kon ik voor de eerste keer de mast in, want tijdens het hijsen van de mast was de lijn van de jaagconstructie in het blok van de klauwval gaan zitten. Dat was snel opgelost.

Toen we de brasem op gingen en koers hadden bepaald werd er de welverdiende boterham gesmeerd en koffie gedronken. Maar na korte tijd waren we de brasem af en konden we weer gaan jagen. Leuk dit keer, want er lagen alemaal bootjes met masten. Jaaglijn los, om de stagen en de mast heen halen, weer 50 meter jagen, en zo een stuk of zes bootjes gepasseerd. Later in dat kanaal konden we heel scherp aan de wind zeilen en ondertussen jagen om het schip op koers te houden en nog licht voort te trekken.

Deze sloot eindigde in Ter Aar op het Aa-kanaal, waar we weer pal tegen de wind in moesten jagen. Bij de Tolhuissluis gingen we stuurboord uit het Nieuwveens jaagpad op, wat alles behalve een jaagpad was. We begonnen goed, met de jaaglijn in de sluis al aangelijsd. Maar al snel stonden er knotwilgen dertig centimeter uit de oever, die je aan de waterkant moet passeren vanwege de jaaglijn. Om de 8 meter een boom en dat 4 kilometer lang. Slopend. Uiteindelijk toch maar besloten aan de linkeroever te gaan jagen en daar was een fantastisch jaagpad. Wat een luxe! gewoon jagen op een asfalt paadje, zonder hindernissen: een jaagpad dat na 500 meter niet meer begaanbaar was door boerderijen en andere huizen. Toch niet zo fantastisch dus. Dus de jaaglijn los en de twee mannen op het schip dwaalden helemaal naar stuurboord af, omdat er in het midden van het water niet geboomd kon worden en er nog steeds die fijne oostenwind stond. Uiteindelijk, toen ze weer aan de bakboordoever waren, de jaaglijn naar de oever gegooid, de boot in het riet getrokken en de jagers er weer op. Daarna hebben we de motor gestart, anders haalden we de eindtijd niet meer.

Na een leuk onthaal met borrel, hapjes en bloemen was er een heerlijk maal. Tijdens de soep kwam Tim om de dollen op te halen om ze opnieuw te lassen. Bertus was ook mee om het schip te helpen opmeten. Dat was nog niet gebeurd en ik was benieuwd in hoeverre we onderbemand waren. Toen alsnog gaan eten en de maten berekend. We blijken toch met 5,5 man te mogen varen (halve kop geld voor jonger dan 15, ouder dan 55 of vrouwen). De eerste dag hebben we met 5 man gevaren (tellend voor 4,5 omdat Edward 57 is), en de andere twee met 6 man (5 koppen, omdat Arjan jonger dan 15 is).

Volgend jaar met 7 man (drie halve koppen), dat staat vast..., en heel veel roeien. Daar win je het op.

Wedstrijddag 2

Dag twee was de start goed, maar bij de boei werden we voorbijgeblazen alsof we stil stonden. De Jan Krul en de Ronde Vener waren scherper aan de wind gaan zeilen, tot wel tweehonderd meter van de boei, en maakten veel vaart door af te vallen om de boei heen. Mijn bocht was veel te krap.

Bij het laveren maakten we het weer goed. Iets slimmere rakken en we kunnen iets scherper varen dan de Jan Krul. Deze strijd ging door tot de tweede brug, ondertussen de Jan Krul afloevend.

Op het allerlaatste moment lieten we de mast zakken, en dat ging maar net goed. De Jan Krul ging daarna niet direct de geuzensloot in en heeft ons daardoor ingehaald. In de geuzensloot een lange strijd met de Tiende van Tromp gehad. Vlak voor een klein bruggetje kwamen we net iets voor en hebben we uiteindelijk ook de fok laten zakken.

Prachtig om zo lang door te zeilen en daarna te bomen door een slootje waar je aan weerskanten de oever aan kan raken. Zodra de wind weer goed stond hebben we de zeilen gehesen en zijn we direct gaan jagen waar het kon. Hiermee liepen we uit op de Tiende van Tromp en in op de Jan Krul.

Voor de vaste brug in Wilnis (onder de N212 door) weer grote stress, omdat we zeilden en de brug laat zagen. Marcel begon reeds het grootzeil naar beneden te halen, maar dat valt in je eentje halve wind niet mee terwijl je door een smal slootje vaart. Supersnel alle jagers aan boord gehaald via een stalen bootje dat in de oever lag en iedereen helpen het zeil te strijken... (video "WP_20130928_052").

En daarna de mast omlaag, ha ha: ging allemaal weer net goed. Dit was wellicht het moment dat ik voor de tweede keer in de mast moest, het was ergens in Wilnis in een dergelijke situatie. De stag kwam klem in een kikker op de gaffel, waardoor het zeil niet zakte. Kikker kapot getrapt en weer verder.

Mijdrecht verder goed doorgekomen, helaas wel jagend ingehaald door de Tiende van Tromp, en zeilend op naar de ponskoekersluis. Het is duidelijk geworden dat het doel moet zijn om als eerste in de sluis te komen, want daar verlies je veel tijd. Omwille van de snelheid van de race zet de sluiswachter de klep volledig open.

Wat een geweld! Een dik landvast dat tweemaal om een bolder geslagen was kon de zuigkrachten niet aan en knapte. Kont keihard tegen de kant en de boegspriet tegen de deur, die een stukje openklapte en water binnenliet. Indrukwekkend en leerzaam. Volgende keer vier i.p.v. twee landvasten pakken.

Na de sluis stuurboord uit op de Kromme Mijdrecht. Het grootzeil moest snel omhoog om halve wind te kunnen zeilen op dit smalle vaarwater. De piek kwam echter niet omhoog. Het bleek dat de piekeval door het blok heen geschoten zat. Dus al snel zaten we aan lager wal op die smalle stroom. Iedereen aan het bommen, ik met een zeilband om mijn dijbeen via de fokkeval door Marcel omhoog getrokken, val er weer ingeschoren, zeilen gehesen, en toen kwamen we weer min of meer op gang. Tim had echter nog niet geoefend op smal vaarwater met laveren, en dat valt niet mee met zo'n strontschuit. Uiteindelijk nam ik het roer weer over en kwamen we op koers. Echter, 500 meter verder raakte de fokkeschoot in het blok vast, nadat we overstag waren gegaan. Fok los! FOK LOS!! FOK LOS GOEDVERDEGODVER!!! De fok bleef bak hangen en was er op geen enkele manier meer uit te krijgen. De spanning op de schoot was te groot vanwege de harde wind. Ofwel, volledig onbestuurbaar. Oploeven kon niet door de bak staande fok. Afvallen zou ons alleen maar vaart hebben gegeven en nog sneller op de kade hebben doen belanden. Dus zoveel mogelijk aan de wind proberen te houden en daardoor stuurden we met de laagst mogelijke snelheid, die nog steeds akelig hoog was, op een polyester vissersbootje af. We verwachtten een hoop gekraak, maar dat viel mee. het bootje lag schuin door het regenwater wat erin zat, waardoor onze boeg er overheenschoof en het bootje op de kade werd gedrukt. De schade was verbazingwekkend laag. Slechts een butts van onze loefbijter in het bootje, en de metalen voorkant van het zwaard had een houten steigertje een beetje kapot gemaakt. Telefoonnummer en naam achtergelaten bij een toekijkende vriendelijke man, en met de schrik in de benen de kromme Mijdrecht op de motor afgevaren.

Op de Amstel de motor weer uitgedaan en voor het lapje naar de Tolhuissluis. Toen we aangemeerd waren langs de andere boten en de motor stopten, kregen we een luid applaus van de Jan Krul. Wat waren ze blij met ons! Hoezo dan? Normaal zijn zij altijd laatste bleek toen, ha ha. Leuke, en sportieve sfeer.

Foto: Wilnis, op route tussen Vinkeveen (start) en Mijdrecht.

Wedstrijddag 3

We lagen met acht boten met de kop in de wind aan de oever. Prachtig gezicht! Zo vertrokken we om de minuut (Le Mans start). Fok op, afduwen, afvallen en grootzeil hijsen...., en ruime wind wegzeilen. Start ging perfect en de hele Drecht voor ons zagen we alle platbodems zeilen. Wederom een strijd met de Tiende van Tromp, want hoe harder het waaide, hoe meer we op ze inliepen. Toen we ze bijna hadden opgelopen kwam er een brug en ik - met nog wat laat gestreken masten in mijn achterhoofd - liet te vroeg de zeilen strijken.

De brug ging soepel, mast en zeilen weer snel omhoog, en de achterstand op de Tiende van Tromp was binnen de perken gebleven. Echter, de lelievletten zaten nu voor ons, die waren binnen enkele minuten klaar met mast en zeil strijken en bovendien roeiden ze als dollen, fantastisch om te zien hoe ze nastreefden die grote boten in te halen en dat lukte hen af en toe, zoals nu.

Toen in Leimuiden de dirk goed omhoog, de piek laten zakken (oh, oh wat spannend, om met met die wind door een brug te gaan!) en door de brug heen. Dat ging harstikke goed. Toen verder en voorbereiden op de haakse bocht stuurboord uit. De Oude Wetering op. Aannee was dat we op konden loeven en aan de wind verder zeilen. Maar of het echt kon? Iedereen was opperalert, de kaart werd bekeken, de windrichting zo goed mogelijk gepeild en we besloten het te doen, ook al lieten boten voor ons de piek er al uit. Met 6,2 knopen volop de Oude Wetering opknallen! Het enige zicht wat ik had - de Drecht is denk ik 40 meter breed, was de kade van de Oude Wetering waar we recht op afkoersden en een wilg aan stuurboord die alle zicht aan stuurboord ontnam. Het ging perfect! Oploeven en strak aan de wind verder stuiven. Vijfhonderd meter verder moesten we bakboord uit en de Tiende van Tromp liet zijn zeilen zakken. Waarom?! Waarom doet hij dat?! Tim op de boeg aan de voorstag, terwijl de kade van de Ringvaart snel dichterbij kwam met vijf knopen. Op het allerlaatste moment kon Tim de brug zien...: "DICHT!!!" Shit! Snel oploeven, grootzeil naar beneden, "ZAKKEN, ZAKKEN, ZAKKEN! TREK AAN DAT VOOR- EN ACHTERLIJK!!!", afvallen op de fok, fok naar beneden, op de andere kade van de ringvaart af, stuurboord achteruit roeien, bakboord vooruit, Edward aan de vaarboom, en op een meter na gingen we langs de kade. Het team liep gesmeerd, de derde dag liep super. Windkracht vier met stoten van zes, het ging steeds harder waaien. 's Ochtends hadden we een rif in het grootzeil gelegd, en dat was maar goed ook. Toen roeiend naar de brug, mast omlaag, en na de brug gelijk weer mast omhoog en alle zeilen bij. De Tiende van Tromp was niet ver uit het zicht; vol in het zeil de Oude Wetering op had in die zin goed gedaan, en we hadden niet veel tijd verloren met het stormrondje voor de brug. De Tiende ging bovenlangs, en wij gingen door de boerenbuurt. Later bleek dat ze daardoor circa een kleine kilometer achter ons zaten.

Op de Kagerplas kreeg ik ineens een zeilband in het oog die om wat voor reden dan ook boven in de mast in het blok van de piek klem zat. Jezus, dat was niet goed! Tim zei me dat hij dat al twee keer had gezegd..., helemaal langs me heen gegaan blijkbaar. Maar hij moest eruit, want windkracht zes met een grootzeil dat niet omlaag kan door een klemgelopen val is foute boel. Dus wederom in de mast. Dat gaat aardig tekeer elf meter hoog in de mast met die wind. Ik heb er naar mijn gevoel wel tien minuten gezeten, en uiteindelijk lukte het om de zeilband uit het blok te krijgen.

We gingen voor de wind en twee keer moesten we het grootzeil naar de andere kant laten klappen, in angst voor een loei van een klapgeip.

Dat ging goed, zij het dat het enorm veel kracht kostte voor Tim. Nog eenmaal moesten we het grootzeil naar de andere kant zetten, op koers naar de vaart waar we zouden finishen. Marcel kwam Tim helpen bij de grootschoot, terwijl ik ondertussen lievelletten aan het ontwijken was. Die waren all over the place. Op het moment dat Marcel en Tim de gootschoot strak hadden en ik afviel om de wind in de andere kant te krijgen...., toen ging het grootzeil, en hoe! Tim gestrekt op de grond, handschoenen kapot, Marcel er half overheen met de huid van zijn vingers gescheurd. Volgende keer toch maar een stormrondje....

De vaart werd smaller en smaller en ik moest beslissen of we hier het grootzeil gingen laten zakken of bij de finish..., waar het *nog* smaller was.

Dat durfde ik niet aan en op het allerlaatste moment gingen we oploeven naar in de wind om het grootzeil te strijken. Ook dat liep gesmeerd, zeker gezien de harde wind. Echter, het afvallen op de fok om verder te varen gaf een verbazingwekkend grote draaicirkel. Had ik maar over bakboord gedraaid..., dom dom. We gingen namelijk over stuurboord en dreven helemaal af naar lager wal richting een polyester bootje, een steiger en een stalen boot. Wederom een paar van mijn grote voorraad beschermengelen verbruikt, want we knalden met de linkerboeg op de steiger, waardoor het schip twee meter richting wind werd gedrukt, terwijl anderen de fok lieten zakken, de boom werd gebruikt en ik in allerijl een landvast om de landvast van het polyster bootje kon krijgen. Zo kwamen we met harde wind aan lager wal tot stilstand. Schade opgemeten, die er niet was godzijdank, motor aan en afduwen. De motor trok het net in zijn achteruit. Eenmaal op veilige afstand van de schepen fok weer op, motor uit en verder varen. Toen ik naar achter keek waren mensen in een woonboot al aan het bellen terwijl ze naar ons keken. Gelukkig niks meer van gehoord. En daar was de Tiende van Tromp weer natuurlijk. Zij hadden het grootzeil nog op! Vlak voor de finish, nek aan nek, haalden ook zij het grootzeil naar beneden. Ze hebben een soepeler grootzeil en ze hadden er moeite mee. Ik was blij, ook al was het niet prettig verlopen, dat we het grootzeil al hadden gestreken. We hebben keihard geroeid, en onze fok was groter, waardoor we ze voor bleven. We hadden dan toch nog een westrijddag één boot verslagen. Of toch niet? Iemand zag dat de Tiende al hun turfzak pakten... Dat drong tot ons door..., het gaat natuurlijk erom wie het eerste die zak turf aan land brengt! Snel iemand op de boeg met de zak turf, langs zij varen aan een boot, eraf springen en daarna pas aanleggen. Al met al toch gelukt dus om er eentje in een race te verslaan.

Voor een eerste turfrace, met de eerste dag de hele route lang roeien en jagen pal tegen de wind in, en de laatste dag harde wind..., hebben we het niet gek gedaan. Zeker voor een onge oefend team. Volgend jaar dus betere middelen (roeisysteem) en veel, heel veel oefenen in kleine vaartjes met bruggetjes.

Werelds, volgend jaar weer!

Marco

